

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla a Pénzesné Dr. Dobi Andrea ügyvéd (3700 Kazincbarcika, Egressy B. út 15.) által képviselt **felperes neve**(felperes címe) felperesnek a Dr. Tamási Géza ügyvéd (7634 Pécs, Nagy Imre utca 15.) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen számlatartozás megfizetése iránt indított perében a Baranya Megyei Bíróság 2007. november 28. napján kelt 5.G.20.933/2006/33. számú ítélete ellen a felperes részéről 34. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

részítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének keresetet elutasító rendelkezését 210.290,- (kettőszáztízezer-kettőszázkilencven) Euronak megfelelő forint összeg erejéig helybenhagyja.

Ezt meghaladóan - a perköltségre is kiterjedően - a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között - az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot ebben a keretben újabb eljárásra, és újabb határozat hozatalára utasítja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 1.020.000,- (egymillió-húszezer) forint másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy a hatályon kívül helyezett ítéleti rendelkezéssel összefüggésben a másodfokú eljárásban a felperesnek 2.520.000,- (kettőmillió-ötszázhúszezer) forint, az alperesnek 1.920.000,- (egymillió-kilencszázhúszezer) forint másodfokú költsége merült fel.

Az részítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a felperes keresetét elutasította. Megállapította, hogy az érvényesített számlák közül azokat, melyek címzettje a L. I. Llc. nevű cég, a felperes nem az alperessel szemben állította ki, az e számlával érintett hordós kiserelésű ONGRONAT megnevezésű áru vevője nem az alperes, hanem a L. I. Llc. volt. Megállapította azt is, hogy bár a felek között e számlák keletkezésének időpontjában, azaz 2003. október és december hónapban export bizományosi keretszerződés volt hatályban, a felek azonban ténylegesen nem e szerződés szerint jártak el, az alperes a felperesi árukat nem bizományosként, hanem megbízottként értékesítette, megbízottként pedig a felperes felé e számlakövetelésekért nem felel. Az alperes nevére kiállított, 2004. július, augusztus és szeptember hónapban kelt számlákkal kapcsolatban az elsőfokú bíróság álláspontja szerint tényként volt megállapítható az, hogy az e számlákkal érintett árut a felperestől az alperes nem vette át, ezért a számla kifizetésére sem kötelezhető. Megállapította azt is, hogy az e számlákkal érintett árut a felperes ugyanúgy közvetlenül adta el harmadik személynek, mint a perben érvényesített, L. Llc. nevű cég részére kiállított számlában foglalt árut.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes jelentett be fellebbezést, fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, és keresete teljesítését kérte. Továbbra is állította, hogy az alperessel fennálló jogviszonyát az export bizományosi keretszerződések alapján kell elbírálni, az alperes valamennyi érvényesített számlaköveteléssel érintett áru tekintetében bizományosként járt el, ezért a részére leszámlázott áruk ellenértékének megfizetésével egyrészt a bizományost terhelő felelősség, másrészt pedig vételár címén tartozik, figyelemmel arra, hogy a felperes jogosult volt a 90 napon túl alpereshez leszállított és a felperes számára ismeretlen sorsú áru közvetlen, alperes részére történő leszámlázására.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A fellebbezés az alábbiak szerint alapos:

A felperes kereseti követelésének egy része, nevezetesen 210.290,- Euronak megfelelő forint összegű követelés, a felperesnek a L. I. Llc. nevezetű céggel szemben kiállított számlájában foglalt vételár-követelésből ered. E kereseti kérelemmel összefüggésben a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének tényállását és jogi indokolását az alábbiak szerint módosítja, illetve egészíti ki:

Mellőzi annak megállapítását, hogy a 2002. március 16-án megkötött, majd 2003. december 31-ig meghosszabbított bizományosi keretszerződés megnevezésű szerződés megnevezésével ellentétben nem bizományosi, hanem megbízási szerződés volt. Mellőzi annak ténykénti megállapítását is, hogy a felek közti jogviszony nem a bizományosi keretszerződés keretein belül bonyolódott. Ehelyett tényként állapítja meg azt, hogy a perben becsatolt, a L. I. Llc. nevű céggel szemben kiállított számlával érintett árumennyiség tekintetében gazdasági esemény, adásvétel közvetlenül a felperes és a L. I. Llc. között jött létre, és e jogügyletnél az alperes, mint megbízott járt el.. E tényállás-pontosításnak azért van

jelentősége, mert a felperes 2000. és 2003. december 31-e közti időszakra, mely időszakban a 2000. március 16-án megkötött keretszerződés volt hatályban, kizárólag a 6 darab L. Llc. vevő nevére kiállított számlát peresítette, így tényállás megállapítása kizárólag e számlakövetelés tekintetében szükséges. E perbeli számlakövetelések jogi megítélése és elbírálása szempontjából nincs szükség a felek közti mintegy három éves jogviszony átfogó minősítésére.

A L. Llc. nevére kiállított számlák tekintetében tehát annak van jelentősége - mint ahogy egyébként az elsőfokú bíróság erre helyesen utalt is -, hogy e számlák nem a felperes és az alperes közti gazdasági esemény létrejöttét tükrözik, hanem a felperes és a L. Llc. közti jogügylet, adásvétel létrejöttét. Az a tény, hogy a felperes által elismerten, és az alperes által sem vitatottan e vevőt az alperes közvetítette, vele a kapcsolatot az alperes tartotta, az áru az alperesen keresztül került leszállításra, és a számlákat is a felperes az alperesen keresztül juttatta el a számla címzettjének, nem befolyásolja e felperesi kereset megítélését. E tények, valamint az a tény, hogy az e számlával érintett áruk az alperes kérésére közvetlenül a vevő részére kerültek leszámlázásra, azt támasztják alá, hogy ezen áruk tekintetében a felperes és az alperes a megbízási jogviszony keretei közt járt el, így ezen áruk tekintetében nem a felek között 2000. március 16-án létrejött keretszerződés rendelkezéseit kell alkalmazni, hanem az elsőfokú bíróság által is felhívott, a Ptk.-nak a megbízásra vonatkozó rendelkezéseit.

Miután tehát ezen áruk vevője nem az alperes volt, az alperessel szemben a felperes kizárólag a megbízás szabályai, azaz a Ptk. 479.§ (1) bekezdése alapján léphet fel, ilyen irányú igényt azonban nem terjesztett elő. A megbízott a felperessel szerződést kötő fél teljesítéséért, szerződésszegéséért nem felel, így a felperes az alperessel szemben az e számlákban foglalt követelést a Ptk-nak a megbízásra vonatkozó szabályai szerint nem érvényesítheti, a vevő által meg nem fizetett vételárat az alperesre nem háríthatja át.

A fenti tényállás és jogi indokolásbeli kiegészítéssel helyes az elsőfokú bíróság ítélete a felperes 210.290,- Euronak megfelelő forint összegű (L. Llc. nevére kiállított számlában foglalt) kereseti követelés tekintetében, ezért a másodfokú bíróság - a Pp. 213.§ (2) bekezdése alapján részítélettel - ezen ítéleti rendelkezést a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes kereseti kérelmének fennmaradó része - azaz 408.720 Euronak megfelelő forint összeg - tekintetében azonban az elsőfokú bíróság ítéleti döntése téves, az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megalapozatlan, ezért e körben - az alább részletesen kifejtett indokok miatt - a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 252.§ (3) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem korlátai között hatályon kívül helyezte, és ebben a keretben az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat meghozatalára utasította, figyelemmel arra, hogy a megalapozott döntés meghozatalához további, nagy terjedelmű bizonyítási eljárás lefolytatása szükséges.

E kereseti kérelemmel összefüggésben az elsőfokú eljárás iratai alapján tényként állapítható meg az, hogy a peres felek között 2004. április 1. napján új export bizományosi keretszerződés jött létre, mely alapján a megbízó arra vállalt kötelezettséget, hogy a hordós kiszerezésű árut D. Z. vámraktár paritáson adja át a megbízott alperesnek, az áru vasúti konténerre vagy közúti szállítóeszközre történő átrakása mindenkor a megbízott feladata. A szerződés 12. pontjában a felek rögzítették, hogy a megbízott az áru értékesítésével kapcsolatos bizonylatok másolatát - eseti szállítási szerződéseket - az értékesítés létrejöttétől számított 3 munkanapon belül faxon köteles megküldeni a megbízó felé. A megbízó a megküldött dokumentumok alapján állítja ki megbízott felé a számláját Euroban. Ugyancsak e pontban kötötték ki a felek azt, hogy az az áru, amely az ügyletmenet, szezonális és raktárkészlet figyelembevételével, a felek együttes megállapodása alapján kiszállításra került a raktárba, azonban értékesítésre a megbízó telephelyéről történő feladástól számított 90 napon belül nem kerül sor, automatikusan számlázásra kerül, az így kiállított számla fizetési határideje a kiállítást követő 5. banki nap. A felek a szerződés 2. pontjában rögzítették, hogy az alperesi raktárak címeit és az ott tárolt készletek szintjét a szerződés 4. sorszámú melléklete tartalmazza, mely azonban a periratokhoz nem került becsatolásra. A felperes 2004. július 23-i, 2004. július 15-i dátummal számlát állított ki az alperes felé jutalék címén, a számlák melléklete tartalmazta a jutalék-elszámolást, melyben egyértelműen rögzítésre került, hogy a számlában érvényesített díj bizományosi díjként került leszámolásra. A felperes a számlákra rávezette azt, hogy a számla összege jogos, bizományosi díjként elszámolható a mellékelten felsorolt számlákra befolyt összeg után.

Az alperes 2004. június 3. napján a felperes irodavezetője részére címzetten listát állított össze az oroszországi partnerekről, e levelében előadva azt, hogy raktáraik M.-ban, V.-ben, O.-ban, valamint N.-ban található, és hogy korábban Sz.-ban is rendelkeztek raktárral. Az alperes a felperes felé raktárkészletekről többször tett jelentést, pl. a 10/F/1, valamint a 10/F/2. számú, a felpereshez írt levelében.

A perben érvényesített, alperes felé kiállított számlákhoz csatolt „Customs Invoice” megnevezésű okiratok úgynevezett vámszámlák, melyből az állapítható meg, hogy az e számlákkal érintett árumennyiség az alperes nevére a z.-i közraktárba került leszállításra. A számla második oldalán feltüntetésre került a vevői rendelésszám, valamint a szállítási utasítás száma, ezek azonban, valamint a perbeli áruk szállítását igazoló fuvarokmányok a per irataihoz csatolásra nem kerültek.

A fent felsorolt és az elsőfokú eljárás iratai alapján megállapítható tényekből egyértelműen levonható az a következtetés, hogy a felek között 2004. április 1. napján létrejött bizományosi keretszerződés szerinti gazdasági kapcsolat létrejött, hozzátéve, hogy e ténymegállapítás nem zárja ki azt, hogy ugyanezen időszakban lehettek a felek között olyan ügyletek, melyek nem a bizományi keretszerződés, hanem a megbízás szabályai szerint bonyolódtak le. Ezt támasztják alá a felek közti levelezések, illetőleg egyeztetésről felvett jegyzőkönyvek is, mégpedig a vonatkozásban, hogy ezekből kitűnően a felperesnek is és az alperesnek is

keletkezett követelése külföldi vevőkkel szemben, a felperes saját követelése pedig nyilvánvalóan abból eredhet, hogy egyes kiszállított áruk értékesítése külföldi vevők részére - a 2003. évi L. Llc. részére eladott árukhoz hasonlóan - közvetlenül is történhetek.

Miután azonban a felperes e fennmaradó kereseti követelését arra alapította, hogy a bizományosi keretszerződés megszűnésekor, a szerződés 12. pontja szerint a 90 napon túl leszállított árukat az alperes részére számlázta, aki e számlakövetelést a szerződés szerint lett volna köteles megfizetni, annak van jelentősége, hogy a felek közt e számlákkal érintett áruk valóban a bizományosi keretszerződés hatálya alá tartoznak, azokat az alperes, mint bizományos rendelte meg, a felperes az alperes részére szállította le, az alperes pedig ezen árukat átvette.

A felperes kereseti követelésének alaposságához a fentiek bizonyítása szükséges tehát, az elsőfokú bíróság a felperes kioktatását a bizonyítandó tényekre elmulasztotta, és a felperes - bár hivatkozott rá - a perbeli számlák alapjául szolgáló megrendeléseket, szállítási igazolásokat, fuvarleveleket a per irataihoz nem csatolta. A megismételt eljárásban tehát elsősorban fel kell hívni a felperest arra, hogy kereseti követelése bizonyítására a számlakövetelések alapjául szolgáló valamennyi okiratot - így különösen szállítólevelet, fuvarlevelet, megrendelést vagy az áru átvételére, az áru sorsára vonatkozó bármilyen meglévő okiratát - az iratokhoz csatolja be. Amennyiben e becsatolandó iratokból megállapítható az, hogy a számlával érintett áruk a bizományosi keretszerződés alapján adott megrendelésre az alpereshez leszállításra kerültek, a feladástól számított 90 nap eltelt, úgy a felperesi, a szerződés 12. pontjára alapított számlázást jogszerűnek kell tekinteni, és az alperes e számla kifizetésére a szerződés e rendelkezése alapján köteles.

Amennyiben a fentiek bizonyítást nyernek, és a felperesi számlakövetelés alaposnak bizonyul, abban az esetben az elsőfokú bíróságnak az alperes beszámítási kifogása körében is a szükséges bizonyítást le kell folytatnia, mivel az elsőfokú bíróság az alperes beszámítási kifogásával - a keresetről alkotott eltérő jogi álláspontja folytán - egyáltalán nem foglalkozott.

A fenti eljárás lefolytatása után lesz az elsőfokú bíróság abban a helyzetben, hogy a keresetről és a beszámítási kifogásról megalapozott döntést hozzon.

Figyelemmel arra, hogy a másodfokú bíróság az ügyben részíteleket hozott, az e részítelekkel érintett és elbírált kereseti kérelemmel kapcsolatos elsőfokú perköltségről nem rendelkezett, az ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezését teljes egészében hatályon kívül helyezte, ezért az elsőfokú bíróságnak az eljárást befejező határozatában a részítelekkel már elbírált kereseti kérelem tekintetében megállapítható pernyertesség és pervesztesség, valamint a hatályon kívül helyezéssel érintett kereseti kérelem tekintetében majdan megállapítható pernyertesség és pervesztesség arányában kell a teljes elsőfokú perköltségről rendelkeznie.

A másodfokú eljárásban azonban a másodfokú bíróság a részítélettel lezárt kereseti kérelem tekintetében a másodfokú perköltség viseléséről a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján rendelkezett, és a részítélettel elbírált kereseti kérelem pertárgy értékének megfelelően kötelezte a felperest az alperes részére másodfokú perköltség megfizetésére. A hatályon kívül helyezett ítéleti rendelkezéssel összefüggésben felmerülő másodfokú költséget a másodfokú bíróság a Pp. 253.§ (4) bekezdése alapján megállapította, ennek viseléséről az elsőfokú bíróságnak kell döntenie, perköltségként a másodfokú bíróság a felperes részéről lerótt illetéket és ügyvédi munkadíjat, az alperes részéről pedig kizárólag az ügyvédi munkadíjat vette figyelembe, az ügyvédi munkadíj mértékét a 32/2003.(VIII. 22.) IM rendelet 3.§ (5) bekezdése szerint állapította meg.

Pécs, 2008. február 20.

Dr. Veszeley Józsefné s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács Ildikó s.k. előadó bíró, Dr. Zóka Ferenc s.k. bíró